

KvK-barometer provincie Utrecht

De economie in de provincie Utrecht blijft zwaar onder druk staan. Dit blijkt vooral uit het aantal bedrijven dat een verslechtering ziet van het economisch klimaat. Daarnaast verwachten meer ondernemers een daling van de orderontvangst en omzet in vergelijking tot het landelijk gemiddelde. Opvallend is dat 50% van de bedrijven in de zakelijke dienstverlening verwacht dat de personeelssterkte afneemt in het tweede kwartaal van 2009.

Deze rapportage gaat in op de conjunctuurontwikkeling in provincie Utrecht. De volgende indicatoren worden in deze factsheet behandeld:

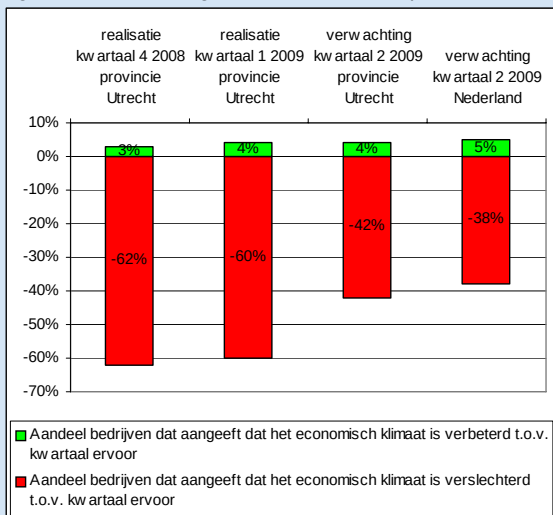
- economisch klimaat
- export
- orderontvangst
- effecten en maatregelen
- omzet
- investeringen
- personeelssterkte
- startende ondernemers

Economisch klimaat

Uit figuur 1 blijkt dat 60% van de ondernemers in het eerste kwartaal van 2009 heeft ervaren dat het economisch klimaat verslechterd is ten opzichte van het vierde kwartaal van 2008. Voor het tweede kwartaal van 2009 verwacht ruim 40% van de bedrijven in de provincie Utrecht dat het economisch klimaat nog verder verslechtert. Opvallend is ook dat meer ondernemers in de provincie Utrecht dan landelijk verwachten dat het economisch klimaat verder verslechtert.

Slechts 4% van de bedrijven verwacht dat het economisch klimaat verbetert in het tweede kwartaal van 2009. Hieruit blijkt dat weinig ondernemers herstel van de economie zien.

Figuur 1: Ontwikkeling economisch klimaat provincie Utrecht

Bron: COEN

kwartaal 2 2009

De KvK Barometer bestaat uit de Conjunctuurenquête Nederland (COEN) en gegevens over startende bedrijven van de Kamers van Koophandel.

COEN brengt voor het Nederlandse bedrijfsleven de belangrijkste conjunctuurrelevante ontwikkelingen in kaart, zowel op nationaal als regionaal niveau. Dit onderzoek naar de conjunctuurontwikkeling wordt ieder kwartaal gehouden. Dit onderzoek is een samenwerkingsverband tussen CBS, VNO-NCW, MKB-Nederland, Economisch Instituut Bouwnijverheid (EIB) en Kamers van Koophandel. Door de krachten te bundelen wordt de kwaliteit van de conjunctuurenquête verbeterd en worden de administratieve lasten voor het bedrijfsleven verminderd (reductie met 25%).

Voor meer informatie over deze rapportage kunt u terecht op www.kvk.nl/mn-coen of bij Jan Dinnissen, adviseur Regionale Economie KvK Midden-Nederland.
T 030 - 2396631
E jdinnissen@middennederland.kvk.nl

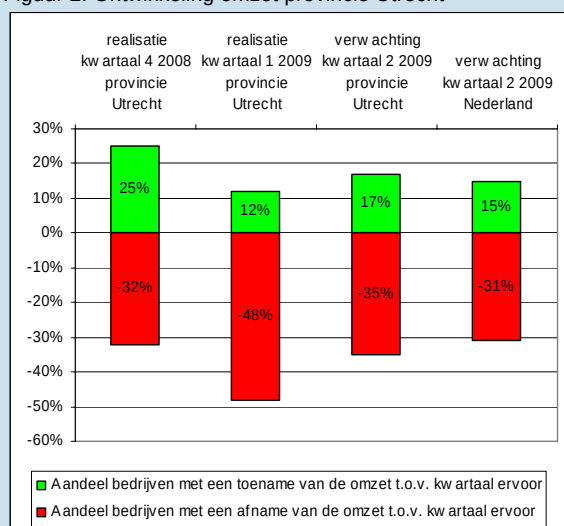

Omzet

De gerealiseerde cijfers van de omzet van het eerste kwartaal van 2009 laten bij meer bedrijven een daling zien van de omzet dan de verwachting drie maanden geleden. Bijna 50% van de bedrijven in de provincie Utrecht had te maken met een afname van de omzet (zie figuur 2), terwijl 45% een afname verwachtte. Voor het tweede kwartaal van 2009 verwacht bijna 50% van de ondernemers dat de omzet gelijk blijft in vergelijking met het eerste kwartaal van 2009. Echter 35% van de bedrijven verwacht een verdere afname van de omzet. Hier tegenover staat dat 17% van de bedrijven nog een toename verwacht van de omzet.

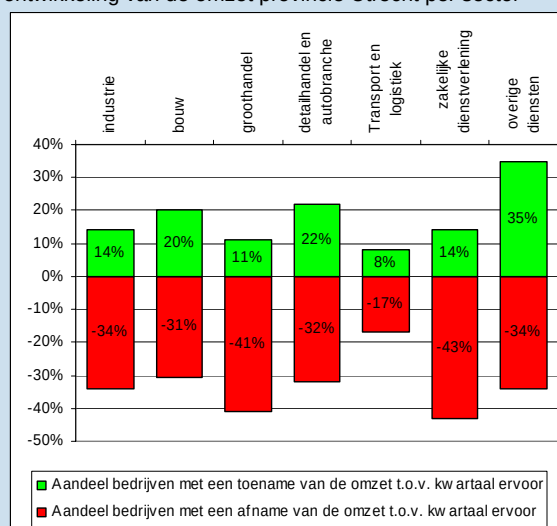
Veel bedrijven in de branche groothandel en zakelijke dienstverlening verwachten een afname van de omzet, zie figuur 3. Opvallend daarentegen is de grote groep bedrijven in de sector overige diensten die een toename verwacht van de omzet.

Figuur 2: Ontwikkeling omzet provincie Utrecht

Bron: COEN

Figuur 3: Verwachting tweede kwartaal 2009 van de ontwikkeling van de omzet provincie Utrecht per sector¹

Bron: COEN

Export

Het aantal bedrijven dat een afname zag van de export is in vergelijking met het kwartaal ervoor wederom fors opgelopen blijkt uit figuur 4. 43% van de exporterende bedrijven had een afname van de export begin 2009. In het vierde kwartaal van 2008 was dit 45%. De verwachting voor het tweede kwartaal van 2009 is net iets minder negatief dan de ontwikkeling van de omzet. In vergelijking met de landelijke ontwikkeling zijn er in provincie Utrecht minder ondernemers die een daling verwachten van de export.

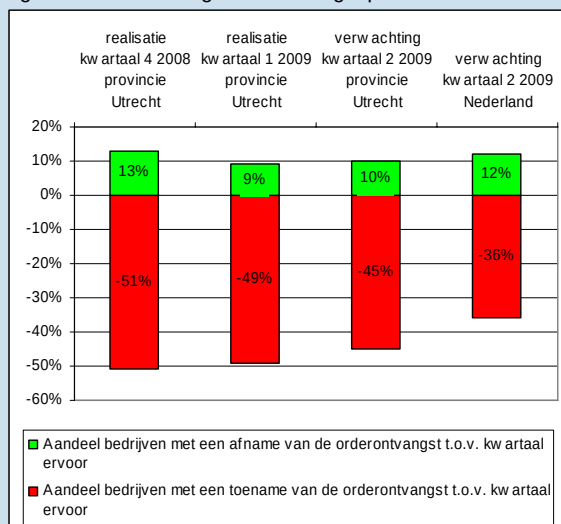
¹ Landbouw & visserij ontbreekt.

Figuur 4: Ontwikkeling export provincie Utrecht

Bron: COEN

Figuur 5: Ontwikkeling orderontvangst provincie Utrecht

Bron: COEN

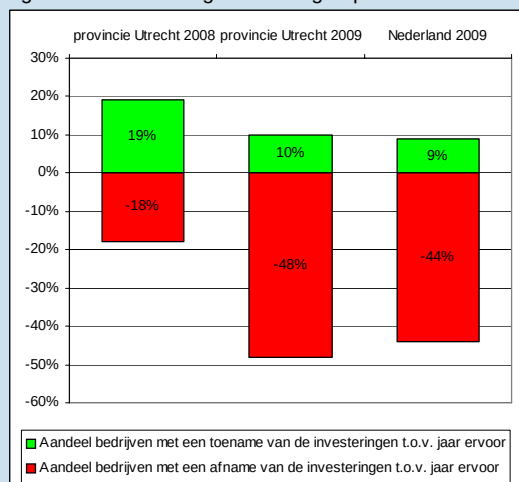
Orderontvangst

De orderontvangst is sterk terug gelopen in het eerste kwartaal van 2008 (figuur 5). Het aantal bedrijven dat de orders ziet dalen is hoger dan het aantal bedrijven dat de omzet en export ziet dalen. De verwachting voor het eerste kwartaal van 2009 is dat maar 10% van de bedrijven de orderontvangst ziet stijgen, tegenover 45% van de ondernemers die een daling verwacht van de orders. Het aandeel bedrijven in Nederland dat een daling verwacht van de orders ligt op 36%. Net als de ontwikkeling van de omzet geeft dit aan dat de economie in provincie Utrecht zwaarder onder druk komt te staan dan landelijk.

Investeringsen

48% van de ondernemers in de provincie Utrecht gaat minder investeren dan in 2008. Begin 2009 dacht nog 33% van de ondernemers minder te gaan investeren. Hieruit blijkt dat door de huidige economische ontwikkelingen meer ondernemers minder kunnen of willen investeren. Ten opzichte van het landelijk gemiddelde investeren in provincie Utrecht relatief nog meer ondernemers minder dan in 2008 (zie figuur 5).

Figuur 6: Ontwikkeling investeringen provincie Utrecht

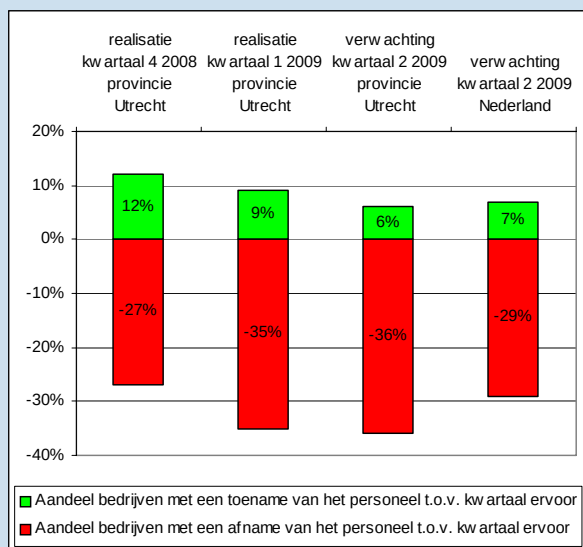

Bron: COEN

Personeelssterkte

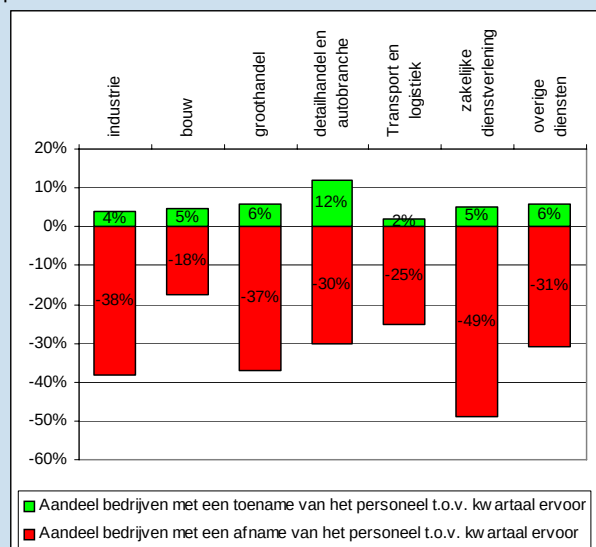
35% van de bedrijven in provincie Utrecht had in het eerste kwartaal in 2009 een daling van de personeelssterkte. De verwachting voor het tweede kwartaal van 2009 is hetzelfde, 36% van de bedrijven verwacht een afname van het personeel. Hierbij moet wel worden opgemerkt dat bijna 60% van de ondernemers geen verandering verwacht (zie figuur 7). Opvallend is de verwachting van bedrijven in de zakelijke dienstverlening in de provincie Utrecht. Bijna 50% van de bedrijven verwacht een afname van de personeelssterkte (figuur 8). Landelijk neemt bij 35% van de bedrijven in deze sector de personeelssterkte af.

Figuur 7: Ontwikkeling personeelssterkte in de provincie Utrecht

Bron: COEN

Figuur 8: Verwachting tweede kwartaal 2009 van de ontwikkeling van de personeelssterkte in de provincie Utrecht per sector

Bron: COEN

Effecten en maatregelen

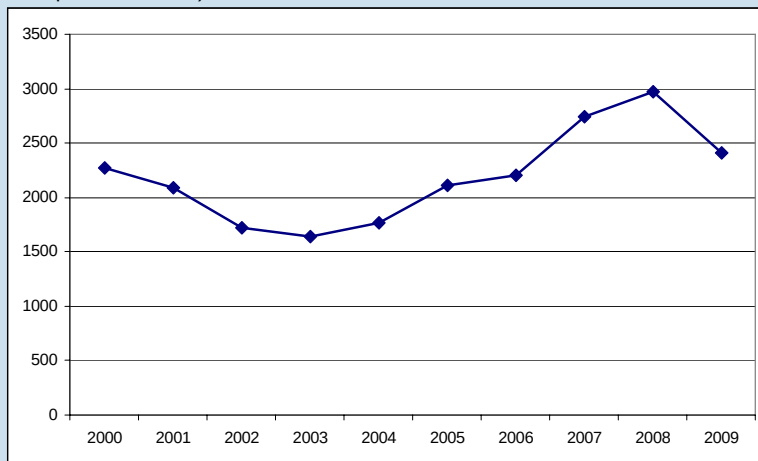
16% van de ondernemers in de provincie Utrecht geeft aan dat zij minder gemakkelijk krediet verwerft van banken. Opvallend is dat 13% van de ondernemers in het tweede kwartaal van 2009 aangeeft extra debiteurenrisico te hebben door het niet langer commercieel kunnen verzekeren van dit risico. Begin 2009 was dit percentage nog maar 8%.

Ruim 30% van de ondernemers geeft aan dat zij het niet nodig vindt om maatregelen te nemen door de gevolgen van de economische crisis. 20% stoot tijdelijk personeel af. De meest opvallend maatregel is verplaatsen of uitbesteden van productieactiviteiten. In het tweede kwartaal van 2009 gaf 5% van de ondernemers aan deze maatregel in te zetten, terwijl in het eerste kwartaal deze maatregel door minder dan 1% van de ondernemers werd ingezet.

Startende bedrijven

Het aantal startende bedrijven ligt voor de eerste vier maanden van dit jaar ten opzichte van dezelfde maanden in 2008 19% lager. Hierbij moet wel worden opgemerkt dat het aantal startende bedrijven boven het niveau ligt van 2006. Dit betekent dat er ondanks de huidige crisis nog veel startende bedrijven zijn (figuur 9).

Figuur 9: Startende bedrijven in januari t/m april in provincie Utrecht (exclusief landbouw & visserij en beroepsbeoefenaren)

Bron: Kamers van Koophandel

Kijkend naar de sectoren dan valt op dat het aantal startende bedrijven in de bouw en financiële instellingen de grootste afname van het aantal starters in de eerste vier maanden van 2009 in provincie Utrecht (tabel 1) laat zien ten opzichte van dezelfde maanden in 2008.

Tabel 1: Startende bedrijven per sector in januari t/m april (exclusief landbouw & visserij en beroepsbeoefenaren)

Sector	Aantal startende bedrijven in januari t/m april in provincie Utrecht		Toename in %
	2008	2009	
industrie	92	65	-29%
bouwnijverheid	434	274	-37%
handel/reparatie	543	432	-20%
horeca	76	85	12%
vervoer/communicatie	86	73	-15%
financiële instellingen	19	11	-42%
zakelijke diensten	1.327	1.062	-20%
Overige diensten	391	410	5%
Totaal	2.968	2.412	-19%

Bron: Kamers van Koophandel

Kamer van Koophandel Midden-Nederland
Kroonstraat 50
Postbus 48
3500 AA Utrecht
www.middennederland.kvk.nl

© 2009 Kamer van Koophandel Midden-Nederland

Het gebruik van cijfers en/of tekst als toelichting of ondersteuning in artikelen, scripties en boeken is toegestaan mits de bron duidelijk wordt vermeld. Vermenigvuldigen en/of openbaarmaking in welke vorm ook, is uitsluitend toegestaan na schriftelijke toestemming. De Kamer van Koophandel Midden-Nederland aanvaardt geen aansprakelijkheid voor drukfouten of andere onvolkomenheden in deze publicatie.

